Tafsiira Suuratu Az-Zumar-Kutaa 9

Description

Qomni nama garii Islaamaaf yommuu balâ€™attu, kan namoota garii immoo ni dhiphatti. Namoonni qomni isaanii Islaamaaf balâ€™atte gammachuun ajajoota Islaama fudhatu, odeefannoo Rabbiin irraa dhufetti ni amanu. Namoonni qomni isaanii dhiphattu immoo ajajoota kanniin fudhachuun akka gaaraatti itti ulfaata. Mee garee lamaan kanniin suuratu Az-Zumar irraa ayah 22ffaa keessatti haa ilaallu:

أَفَمَن شَرَحَ ٱللَّهُ صَدْرَهُۥ لِلْإِسْلَٰمِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ فَوَيْلٌ
لِّلْقَٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾

â€œSila nama Rabbiin qoma isaa Islaamaaf balâ€™isee kanaafu, inni ifa Gooftaa isaa irraa taâ€™e irra jiru [akka nama qalbiin isaa gogdeetii?] Namoota qalbiin isaanii zikrii Rabbii irraa gogdeef ee badii isaanii! Isaan sun jallinna ifa bahaa keessa jiru.â€• Suuratu Az-Zumar 39:22

Kana jechuun sila nama Rabbiin qoma isaa Islaama fudhachuuf, itti buluu fi itti amanuuf balâ€™ise, akka nama qalbiin isaa gogdee fi haqaa irraa fagaatteeti? Kunniin lamaan wal qixa taâ€™uu? Mallattoolee qomni Islaamaaf balâ€™achuu agarsiisan keessaa: odeefannoo Rabbiin irraa dhufee fudhachuu fi itti amanuu, ajajootas fudhachuu fi itti buluu, wantoota dhoowwaman irraa fagaachudha. Nama kana bira shakkii fi duubatti harkifachuun hin jiru. Kanaafu, namni kuni, â€œ**ifa Gooftaa isaa irraa taâ€™e irra jira.â€•** Kana jechuun namni qalbiin isaa Islaamaaf banamtee fi balâ€™atte qajeelcha Rabbiin irraa taâ€™e irra jira. Haqaa fi soba addaan baase beeka, hojii hojjachuu fi dhiisu qabu beekuun hojii itti ajajamee ni hojjata, hojii irraa dhoowwame immoo ni dhiisa. Jireenya isaa keessatti garam akka deemaa jiru sirritti beeka. Kanaafu namni kuni fi namni qalbiin isaa Islaama irraa gogde, fudhachuu fi hordofuu didee wal qixaa?

Namni jalqabaa Islaama jaallachuu fi itti gammaduun yommuu hordofu, kan lammataa immoo Islaama jibbuun irraa dheessa. Kan jalqabaa karaa qajeelaa fi ifa Rabbiin irraa dhufe irra yommuu deemu, kan lammataa immoo karaa jallataa fi dukkana keessa raataâ€™a. Namoonni kunniin lamaan wal qixaa? Kan jalqabaa sababa Islaama hordofuun qalbii isaa keessatti gammachuu fi tasgabbii yommuu argatuu, kan lammataa immoo sababa Islaama irraa garagaleen qalbii isaa keessatti dhiphinna, jeequmsaa fi gaddatu itti dhagahama. Namoonni kunniin lamaan wal qixaa?

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ فِى ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ
فِى ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَٰفِرِينَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾

â€œSila namni duâ€™aa turee ergasii isa jiraachifne ifa isaaf goone fi [ifa] saniin namoota keessa deemu, akka nama dukkana keessa jiru kan isa keessaa hin baanee ni taâ€™aa? Akka kanatti kaafirootaf wanti isaan dalagan miidhagfame.â€• Suuratu Al-Anâ€™aam 6:122

Kuni fakkeenya Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa muâ€™mina jallinnaa fi dhamaâ€™iinsa keessatti duâ€™aa tureef dhiyyeessedha. Ergasii Rabbiin isa jirachise. Kana jechuun qalbii isaa imaanaa fi beekumsaan ni jiraachise. Namoota keessa ifaan kan deemu taâ€™e. Kana jechuun dhimmoota isaa sirritti kan argu, karaa isaatti kan qajeelfame, kheeyri kan beeku fi filatu, hojii irra kan oolchu fi namoonni biroos hojii irra akka oolchaniif kan carraaqudha. Akkasumas, sharrii kan beeku fi jibbu, sharrii kana dhiisu, ofii fi namoota biroo irraa kaasuf kan carraaqudha. Namni kuni eessarraa kaâ€™ee garam deemaa akka jiru, maaliif addunyaa tana keessa akka jiraatu ifa iimaanaa fi beekumsaatiin beeka. Namni haalli isaa akkana taâ€™e nama dukkana wallaalummaa, kufrii fi badii keessatti tareen wal-qixxaataa? â€œ**Dukkana kana keessaa hin bahu**.â€• Kana jechuun gara karaa ittiin bahuutti hin qajeelfamu, wanta keessa jiru keessaayis hin bahu.

Kanaafu, namni ifa keessa deemuu fi namni dukkana keessa deemu wal-qixxaataa? Gonkumaa wal hin qixxaatan. Akka waan akkana jedhameeti, namni sammuu irraa hubannoo xiqqaallee taatu qabu akkamitti dukkana keessa dhamaâ€™aa taâ€™ee turaa? Akkana jechuunis deebii deebisa: â€œ**Akka kanatti kaafirootaf wanti isaan dalagan miidhagfame.â€•** Hanga isaan hojii badaa fi fokkataa akka gaarii fi haqa taâ€™etti ilaalan gahanitti sheyxaanni hojii isaanii qalbii isaanii keessatti miidhagsu itti fufe. Hojiin badaa fi fokkuun isaan akka gaaritti ilaalan kuni qalbii isaanii keessatti amanti hidda qabatee fi amala isaanitti maxxanee taâ€™ee jira. Kanaafi, shirkii fi wanta fokkuu keessa jiranitti gammadan. Isaan kunniin dukkana isaanii keessa dhamaâ€™u, soba isaanii keessa raataâ€™u.[1]

â€œNamoota qalbiin isaanii zikrii Rabbii irraa gogdeef ee badii isaanii!â€• Kana jechuun qalbiin isaanii Kitaabaa Rabbiitiif hin laaftu, keeyyattootaa fi mallatoolee Isaa hin yaadattu, Rabbiin yaadachuu fi faarsuun hin tasgabbooftu. Kana irra qalbiin isaanii tuni Gooftaa ishii irraa tan garagaltee Isaan ala wanta biraatti tan qajeeltedha. Namoonni akkanaa kunniin adabbii cimaa fi sharrii guddaatu isaaniif jira. [2] Namoonni kunniin yommuu maqaan Rabbii kaafamuu ykn aayatni Qurâ€™aanaa qaraâ€™amu qalbiin isaanii ni sunturti, daran ni gogdi. Sababni kanaa maalidhaa yoo jedhamee, deebiin isaa, â€œRabbii oltaâ€™aatti fi wanta Inni beeksisetti amanuu diduu (kufrii), of tuuluu, fedhii lubbuu hordofuu fi kkf dha.â€•

â€œIsaan sun jallinna ifa bahaa keessa jiru.â€• Kana jechuun namoonni qalbiin isaanii zikrii Rabbii irraa gogde, jallinna ifa bahaa keessa jiru.

Namoonni sababa iimaanaa isaaniitiif qomti isaanii Islaamaaf balâ€™atte, ifa Gooftaa isaanii irraa taâ€™e irra yommuu jiran, namoonni sababa kufrii fi of tuuluu isaaniitiif qalbiin isaanii zikrii Rabbii irraa gogdee immoo, jallinna ifa bahaa keessa jiru. Aayah keessatti â€œjallinna ifa bahaa keessa jiruâ€•

jedhu keessatti jecha â€œkeessaâ€• jedhu itti haa xinxallinu. Namni zikrii Rabbii irraa qalbiin isaa gogdee fi Islaama irraa garagale haala guutuu taâ€™een jallinna keessatti lixee jira. Jechi â€œkeessaâ€• jedhu wanti tokko nama marsuu agarsiisa.[3]

Guduunfaa
âœ• Namni qoma isaa Rabbiin Islaamaaf bane fi balâ€™ise, ifa Gooftaa isaa irraa dhufe irra jira. Ifti kunis qajeelcha. Qomti Islaamaaf banamu jechuun Islaamatti gammaduu fi jaallachuu, wanta Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa itti ajaje hojjachuu fi wanta irraa dhoowwe dhiisuudha.
âœ•Namoonni qalbiin isaanii zikrii Rabbii irraa gogde jallinna fagoo keessa jiru. Sababni isaas, wanta qananii Jannataatti isaan geessuu fi Jahannam irraa isaan baraaru hin hojjatan. Zikriin Rabbii inni guddaan Qurâ€™aana. Namoonni qalbiin isaanii gogde kunniin Qurâ€™aana dhageefachu ykn dubbisuu hin barbaadan, garmalee jibbu. Wanti qananiitti nama geessu fi adabbii jalaa nagaha nama baasu immoo Qurâ€™aana keessa jira.

Kitaabban wabii:
[1] Tafsiiru Saâ€™dii- fuula 303-304
[2] Tafsiiru Saâ€™dii- fuula 849
[3] Tafsiiru Qurâ€™aanil kariim-Suuratu Zumar-fuula 185

Date Created
February 28, 2020
Author
admin